

Nr 20.

Av herr **Wiklund**, *angående utredning om inrättandet av ett centralt, statligt informationsinstitut i sociala frågor.*

Att den sociala lagstiftningen i vårt land kännetecknas av splittring och decentralisation har vid olika tillfällen och på mångahanda sätt påpekats. Detta har sin förklaring däri, att de skilda hjälpformerna tillkommit under olika tider och förhållanden, vilket blivit ännu mer uppenbart och tydligt all eftersom nya behov anmält sig och på grund därav flera hjälpformer blivit nödvändiga.

Det har därför vid flera tillfällen givits uttryck åt en bestämd önskan, att en samordning i här nämnt avseende komme till stånd. Sålunda har socialvårdskommittén i sitt i slutet av förra året avgivna betänkande med utredning och förslag till socialvårdens organisation m. m. framhållit behovet av en enhetlig ledning av socialvården i vårt land. Denna organisatoriska splittring finnes, säges det, såväl i primärkommunernas inre socialförvaltning som i fråga om läns- och centralinstanserna. Därtill kommer, att centralorganen äro utrustade med mycket olika kompetens vid fullgörandet av sina funktioner. Detsamma gäller även beträffande inspektion, kontroll samt rådgivning och upplysning.

Att en central ledning saknas i sistnämnda avseende är en uppenbar olägenhet, som man uppmärksammat på olika håll av de sociala arbetsområdena. Behovet av en central, statlig social upplysningsbyrå gör sig därför mer och mer gällande än förut. Med hänsyn till den rätt så livliga lagstiftningen på det sociala området överhuvud taget och på grund av nu rådande kris, som medfört nya institutioner, har det blivit allt svårare för den enskilde medborgaren att erhålla behövliga upplysningar i sociala frågor och spörsmål, som beröra honom.

Att ett stort behov av social rådgivning föreligger, är ställt utom varje tvivel. Ett bevis härå är, att olika sammanslutningar, verksamma på skilda områden av det sociala arbetet, ha ordnat både nyttigt och nödvändig upplysningsverksamhet för sina medlemmar och kanske i någon mån även till allmänhetens tjänst.

Men olika privata initiativ ha även tagits. Sålunda ha radiotjänst, vissa tidningar och tidskrifter m. fl. upprättat en viss form av rådgivning och upplysning, som, synes det mig, tydligt visar, att ett starkt behov härav föreligger. Den erfarenhet, som härvid samlats, borde nyttiggöras på ett eller annat sätt. Detta synes mig kunna ske bäst och mest effektivt genom upprättandet av en statlig upplysningsbyrå med vidsträckta befogenheter i rådgivande och vägledande avseende.

Genom tillkomsten av en sådan byrå skapas möjlighet för icke blott ett en-

hetliggörande utan även en intensifiering av det sociala upplysningsarbetet i dess olika former. Desorienteringen och villrådigheten inför de skiftande hjälpformerna, framför allt hos allmänheten men även i ganska hög grad hos dem, som på de olika sociala verksamhetsområdena ha att lämna råd och anvisningar, är så stort, att man utan överdrift kan tala om nödvändigheten av att skapa en central myndighet, som genom vägledning och allmänna anvisningar hade att leda den sociala upplysningsverksamheten in på enhetliga vägar.

Den faktiska decentraliseringen i här berört avseende aktualiserar frågan på vad sätt den centraliserade uppsikten bäst skall kunna tillskapas. Enligt min mening är socialstyrelsen den myndighet, som bäst lämpar sig för en tillsyn av detta slag. Socialstyrelsens funktioner och befogenheter skulle härigenom avsevärt utvidgas och en helt annan tyngd givas åt denna i egenskap av tillsynsmyndighet i jämförelse med de ganska formella befogenheter, ämbetsverket nu har i sin rådgivande och vägledande verksamhet.

Upprättandet av ett enhetligt, centralt och statligt informationsinstitut, förlagt till nyssnämnda styrelse, skulle undanröja många av de svårigheter på här berört område, som alltmer anmäla sig. Ett sådant institut skulle även främja fredstidens kulturarbete, som redan nu måste planläggas. Men det skulle även gagna det internationella samarbete för sociala frågor, som världen så väl behöver. Man kan endast hoppas, att den tid skall komma, då det skall bli möjligt även för vårt folk att göra sin insats i det sociala uppbyggnadsarbete, som måste förverkligas omedelbart efter kriget. Härför fordras dock ett instrument av ovan skisserat slag.

Under hänvisning till vad jag här anfört, föreslås,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning snarast möjligt om tillskapandet av ett centralt, statligt informationsinstitut i sociala frågor.

Stockholm den 18 januari 1943.

Erik Olof Wiklund.